

Pusti masko doma

VERONIKA ŠOSTER

Ko je avtorica mladinske proze Becky Albertalli leta 2015 izdala svoj prvenec *Z ljubeznijo, Simon* (*Simon vs. the Homo Sapiens Agenda*), si verjetno ni mogla niti zamišljati, v kaj se bo razvila njena prikupna srednješolska zgodba z LGBT+ tematiko. Srednja šola Creekwod, kjer se roman dogaja, je namreč postala sidrišče za dve knjižni nadaljevanji, in sicer mladinska romana *Leah brez ritma* (*Leah on the Offbeat*) ter *Z ljubeznijo, Creekwood* (*Love, Creekwood*), filmsko adaptacijo **Z ljubeznijo, Simon** (*Love, Simon*, 2018, Greg Berlanti) in celo televizijsko serijo **Z ljubeznijo, Victor** (*Love, Victor*, 2020–, Isaac Aptaker in Elizabeth Berger). Fiktivno vesolje srednje šole Creekwod je tako iz leta v leto bogatejše in bolj raznoliko, pa tudi vključujoče, kar je dobra novica za vse mlade, ki še iščejo svoj glas.

Serijska *Z ljubeznijo, Victor*, ki jo je junija letos na naše ekrane dostavil Hulu, je pravzaprav *spin-off* Simona, zato je čisto logično, da se začne z Victorjevim nagovorom slavnemu predhodniku: »Dragi Simon, ne poznaš me, a moja družina se je pravkar preselila v Atlanto, danes je bil moj prvi dan na srednji šoli Creekwod in slišal sem vse o tebi.« Takoj mu očita, da ima najbolj sprejemajoče starše in prijatelje na svetu, kar »za nekatere od nas ni tako lahko«. In res skozi Victorja spregovori glas vseh kritikov Simonove zgodbe; grajali so namreč preveč »prijazne« okoliščine, pa tudi nekaj homofobnih zdrsov, ki jih nikoli ni razčistil. Zato lahko Victorja razumemo kot neposreden, a posrečen odgovor na bolj ali manj upravičena pritoževanja nad Simonom. Victor se kot prišlek na isti šoli ne znajde najbolje, takoj se spusti v konflikt s popularnim športnikom Andrewom in se zagleda v kar dve simpatiji naenkrat – v Mio in Benjija. Serija je polna svetlega, pogosto situacijskega humorja, kot je

prisrčen prizor očaranega in nerodnega Victorja, ki opazuje Benjija med pripravo kapučina.

Osrednja tema serije je odkrivanje lastne spolne identitete, kar Victor počne prikupno zmedeno in precej naivno, zato naredi kar nekaj napak, kar pa ga dela le še bolj resničnega in avtentičnega. Victor ni le bled prototip kvir osebe, ampak razvijajoče se bitje, ki se v svetu, polnem negotovosti in kaosa, še ne znajde najbolje. Njegova intimna zgodba je tesno prepletena z zgodbo njegove družine, ki je globoko verna in precej konservativna, kar mu povzroča dodatne zadržke – sploh ker v družini velja za »neproblematičnega« v primerjavi z uporniško mlajšo sestro Pilar. Serija pokaže na trdovratnost nekaterih družinskih in družbenih vzorcev, ki so lahko predvsem za mlade kvir osebe škodljivi in konec koncev uničujoči – to se najbolje pokaže v prizoru z Victorjevimi starimi starši, ki so šokirani nad zvezo med dvema fantoma, Victorjevima prijateljema. Scena pokaže, kako težko je mladim, ki se morajo v takih situacijah vsakič odločiti ali za ukrepanje in zvestobo samim sebi (in s tem tveganje za izključitev iz družine ali še kaj hujšega) ali za uklanjanje in izdajo lastnega glasu (na račun ohranjanja varnosti). Čeprav serija na splošno ni temačna ali nihilistična, kot bi lahko trdili za njeno sodobnico **Euphorio** (2019–, Sam Levinson), ki se ukvarja s podobnimi tematikami, je ravno tu točka preloma, ko postane jasno, da je vprašanje identitete za kvir osebe še vedno družbeno in ne samo osebno vprašanje – če se kot kritična točka pojavi v tako pozitivni in na splošno vedri seriji, kako je šele v resnici.

Dogajanje je sicer osredotočeno na svetlejša trenutka, ki so polni lahkotnega srednješolskega dramatiziranja, a

je vse preveč frfotavo in klišejsko. Spet smo namreč vrženi v famozne ameriške šolske klike (športniki, popularni, piflarji, čudaki itd.) in v že stokrat videne scene (šolski ples, tekmovanje talentov, road trip), zato serija izgublja izvirnost in se zlije z nepreštevno množico sebi enakih. Seveda je bistvo v tem, da klišejsko dogajanje prikaže skozi neklišejskega protagonistu, a vseeno si ne dela uslug z zatohlimi scenami. Tudi osrednji antagonizem (Victor proti športniku Andrewu) je prežvečen; na srečo se Andrew vsaj proti koncu malenkost razvije in izkaže kot lik. Edino, kar v tem smislu zares izstopa, je epizoda, ko se Victor odloči pobegniti v New York ter se srečati s svojim »mentorjem« in dopisovalcem Simonom Spierjem, ki »živi njegove sanje«, saj je našel svojo identiteto in ob tem osvojil še svojo pravo ljubezen, Brama. Ob prihodu v New York se zgodi pričakovano, a drzno spisan trk dveh svetov, saj se Victor sreča s Simonovimi cimri, ki se odpravljajo na drag show. Victor jih nejeverno vpraša, zakaj se skrivajo za masko, na kar dobi odgovor, da so se morali vse življenje skrivati za maskami, se tlačiti v okvirje, ki so jim jih določili drugi ljudje (spet, žalostno, najpogosteje njihove družine), in da so končno lahko to, kar so. Victor se celo opraviči za lastno nevednost in nesramnost, kar v seriji stori večkrat, s čimer se dvigne nad lik Simona. Srečanje s Simonom in Bramom pa je seveda tudi nagrada za zveste oboževalce creekwodskega para in tisto, kar serijo in film dokončno poveže. Pohvalno je, da Simon v Victorjevem življenju ni prisoten le prek osebnih sporočil na družbenih omrežjih, ampak da se dejansko pojavi in ponudi celo nekaj okruškov iz svojega življenja po srednji šoli, ki jih drugje ne bomo zasledili.

Zasedba je pisana in razgibana, pa naj gre za Victorjevo družino ali za njegove nove prijatelje. Pozitivno je, da je družina vključena v zgodbo in da jo poganja, namesto da bi bila – kot pogosto v mladinskih serijah – odrinjena na rob ali odsotna, kar res ni realistično za mladostnike. Družinske težave, ki niso povezane samo z Victorjem in njegovo spolno usmerjenostjo, ampak recimo tudi z mlajšo sestro in s konflikti med staršema, so prikazane zvesto in dajejo družini Salazar posebno veljavo. Victorjeva družina ni le konstrukt, ki bi bil na voljo samo zato, da bi lahko »osvetlil« njegovo iskanje, kar je v zgodbah z LGBT+ tematiko pogosto in izzzveni poceni ter omalovažujoče, saj kvir osebe zvede le na eno njihovo lastnost in jih s tem poniža. Tu se dogaja ravno nasprotno, saj je Victor vržen v vihar lastnih čustev, domače drame in srednješolskih dogajanj, zato se bo z njim lahko poistovetilo veliko mladih, ki so se znašli v podobnem položaju. Že sam intro v serijo, ki ga spremlja komad *Somebody to Tell Me* Tylerja Glenna, kaže na željo po stiku z nekom, ki se je že spopadal s takimi težavami, ki bi lik lahko potolažil, da bo še vse v redu. In res serija naredi ravno to, postane referenčna točka za vse mlade, ki so se znašli v podobni stiski, ko še ne vedo, kaj točno čutijo, ob tem pa se bojijo tudi odzivov okolice, ki zna biti kruta in neizprosna.

Če se je Simon v filmu trudil svojo identiteto skriti, se Victor ukvarja s tem, kaj njegova identiteta sploh je, kar je na videz majhna, a ključna razlika med likoma. Victor je nekdo, s katerim se bodo kvir mladostniki veliko lažje poistovetili. Proces odkrivanja lastne (spolne) identitete prinaša ogromno tesnobe in bojazni, zato je lahko *Z ljubeznijo*, Victor tudi prijetno zatočišče za vse, ki iščejo podporo, a je v svoji okolici ne dobijo.